

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-19

القاضي اليكيم زوينشتين

رئيس لجنة الانتخابات المركزية للكنيست ال-19

השופט אליקים רובינשטיין

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19

ירושלים, ז' בטבת תשע"ג

20 בדצמבר 2012

יזהר באר – מנכ"ל קשב

המבקש:

עיתון ידיעות אחרונות
עיתון מעריב

המשיבים:

פניה בעניין סקרי בחירות

החלטה

רקע

א. עניינה של הבקשה דנא בטענתו של המבקש, מר יזהר באר, מנכ"ל עמותת קשב (מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל), כי ביום 14.12.12 פורסמו בעיתונים מעריב וידיעות אחרונות סקרי בחירות בניגוד לדרישות הדין. נטען, כי בידיעות אחרונות לא פורסמו נתוני הרקע של הסקר, ובין היתר טעות הדגימה, מספר הנשאלים שסירבו לענות והאוכלוסיה שמתוכה נלקח מדגם המשיבים בסקר. כאשר לעיתון מעריב נטען, כי לא פורסמו נתונים דוגמת התאריך או התקופה שבה בוצע הסקר, השאלות שנשאלו, ומספר הנשאלים שסירבו לענות. עוד נטען, כי העובדה שבתוצאות הסקר מופיעות הרשימות הערביות כגוש אחד מעלה חשד "שהאוכלוסיה הערבית כלל לא נבדקה בניגוד להצהרת העיתון". התבקש צו מניעה האוסר פרסום סקרי בחירות בידיעות אחרונות ובמעריב ביום 21.12.12 ו"עד תום תקופת הבחירות".

ב. בהחלטה מיום 17.12.12 התבקשה תגובת המשיבים. כתגובת ידיעות אחרונות מיום 19.2.12 נאמר, כי העיתון מפרסם אך ורק סקרים אובייקטיביים הנערכים לפי אמות מידה מקובלות ולפי כללים סטטיסטיים המשקפים במידת האפשר את המצב

לאשורו למועד הפרסום. נאמר, כי העיתון מקפיד לציין מיהו עורך הסקר, מי מזמין הסקר, מועד עריכת הסקר ומספר הנשאלים, אם כי בסקר נשוא הבקשה נשמטו הנתונים בדבר סטיית התקן. צוין, כי במקרים בהם נערך הסקר בקרב אוכלוסיה מגורית שאינה משקפת את כלל האוכלוסיה נוהג העיתון לציין זאת, וכי ברור מהסקר מהי השאלה שנשאלו המשיבים לו. הוטעם, כי בעקבות הפניה נשוא תגובה זו, מתחייב העיתון לתקן את הליקויים עליהם הצביע המבקש.

ג. בתגובת מעריב מיום 19.12.12 – שבאה בלשון בוטה במידת מה – נאמר, כי הבקשה חורגת מכל אמת מידה סבירה וראוי לדחותה, וכי המבקש נטפל לזוטי דברים. נטען, כי מעריב עמד במדביתן של דרישות החוק, וכי התאריך הושמט בשגגה, כמין גם השאלה שנשאלו המשיבים לסקר. הובהר, כי האוכלוסיה הערבית נבדקה בסקר. צוין עוד כי עורכי מעריב תודרכו באשר לדרישות החוק וכי מעריב ימשיך להקפיד לקיימן.

הכרעה

ד. סעיף 16ה(ג) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959 קובע, כי על המפרסם בכתב לציבור על תוצאותיו של סקר בחירות לפרט את שמו של הגוף שהזמין את הסקר; שמו של הגורם שערך את הסקר; התאריך או התקופה שבה בוצע הסקר; האוכלוסיה שמתוכה נלקח מדגם המשיבים לסקר; מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר ומספר האנשים שהשתתפו בו בפועל; מרווח הטעות לגבי הנתונים; השאלות שנשאלו בסקר.

ה. אין חולק – ובכך מודים גם המשיבים – כי סקרי הבחירות שפורסמו אצלם ביום 14.12.12 אינם עומדים במלוא דרישות החוק. מתגובת ידיעות אחרונות עולה, כאמור, כי לא פורטה סטיית התקן והשאלות שנשאלו המשיבים לסקר. מתגובת מעריב עולה, כי לא פורט המועד בו נערך הסקר. עיון בסקרים שצורפו לתגובות (של ידיעות אחרונות מיום 30.11.12 ושל מעריב מיום 23.11.12) מלמד, כי בסקרים אלה לא פורט מספר האנשים שהתבקשו להשתתף בסקר, ולא נטען אחרת לגבי הסקרים נשוא הבקשה.

ו. ואולם, ידיעות אחרונות התחייב בתגובתו להקפיד בדרישות החוק. בתגובת מעריב נטען, כי עורכי העיתון תודרכו "בכל הנוגע לדרישות חוק הבחירות ומעריב ימשיך ויקפיד לקיימן"; "ימשיך" – לשון גוזמה נקט, אך "יקפיד" הוא החשוב. נוכח דברים אלה, ונוכח החשיבות הרבה שבפרסומם של סקרי בחירות (עליה עמד גם המבקש במכתבו מיום 12.12.12), לא ראיתי להיעתר לבקשה הנוכחית. אין בכך –

כמוכן – כדי לגרוע מחובתם של מעריב וידיעות אחרונות לעמוד בדרישות הדין מכאן להבא, כפי שהתחייבו לעשות, והדברים ייבחנו בעתיד ככל הנתון.

ז. בטרם חתימת ההחלטה, אדרש לסוגיה נוספת. בתגובת מעריב נטען, כי הכללתן של הרשימות הערביות בעמודה אחת בסקר נעשתה בשל אילוץ חוסר מקום. לדידי – וכפי שציינתי זה מכבר בשתי הזדמנויות – יש לנהוג בכלל הרשימות באופן שוויוני, ולוא בגדרי הגינות וצדק. אבקש כי עורכי הסקרים ומפרסמיהם יקחו את הדברים לתשומת לבם.

ח. כאמור, אין בידי להיעתר למבוקש.

ניתנה היום, ז' בטבת התשע"ג (20.12.12).

אליקים רובינשטיין

שופט בית המשפט העליון

יושב ראש ועדת הבחירות

המרכזית לכנסת ה-19

12.12.12

לכבוד
 ראש אגף החקירות
 ניצב יואב סגלוביץ
 משטרת ישראל

הודונו: סיקרי זעזע קהול בתקופת בחירות - דרישה לאכיפת החוק

בעקבות פנייתנו לועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, בבקשה לקבל את סקרי דעת הקהל שהתקבלו בוועדה מתוקף חוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט - 1959, נענינו כדלקמן:

1. **בניגוד לחוק לא הועברו לועדת הבחירות המרכזית סקרי דעת הקהל שנערכו במערכת בחירות זו.**
2. **ועדת הבחירות המרכזית לא פעלה מעולם כנגד הפרות חוזרות ונשנות של חוק הבחירות סעיף סקרי דעת קהל, עד לפניה שלנו בתאריך 4.11.12. כמו כן לא נקטה ועדת הבחירות בשום צעד על מנת להעביר את הטיפול בנושא לגורם אכיפה אחר ביוזמתה.**
3. **ועדת הבחירות המרכזית לא רואה את עצמה אחראית לאכיפת חוק הבחירות. מתשובת הועדה, שנכתבה בשם כריד וזשופט העליון אליקים רובינשטיין, עולה כי זום ממליצים על פנייה למשטרת ישראל לצורך אכיפת החוק.**
4. **כפי שללא ספק ידוע לך, השמעתם של סקרי דעת קהל המפורסמים בתקשורת על עמדות הציבור הדפוסי הצבעה רבה ביותר. סעיפי החוק הנזכרים נועדו למנוע שימוש מניפולטיבי ומטעה בסקרים שעלול לחבל בהליך הדמוקרטי באופן מהותי.**
5. **יש לראות בחומרה התנהלות המתעלמות מחוקי הבחירות של עיתונאים ומכוני סקרים.**
6. **לאור כל זאת, אנו פונים אליך למעול בכל האמצעים לאכיפת החוק ולהענשת העבריינים ועל מנת להשיג את המצב החוקי התקין, קרי:**
 - א. **סקרי דעת קהל המפורסמים בתקשורת עומדים בתנאים המפורטים בחוק (לרבות פרסום כל נתוני הרקע הרלוונטיים על אופן ביצוע הסקר)**
 - ב. **נתוני הסקרים המלאים מועברים לועדת הבחירות המרכזית וחשופים לכל דורש.**
 - ג. **נקטים אמצעי הענישה המפורטים בחוק על מנת להרתיע ולהעניש עבריינים**
7. **אנו סמוכים ובטוחים שאתה ער לחשיבות העילאית באכיפת חוק הבחירות לטובת תקינות המערכת הדמוקרטית והחוקית ומקווים לקבל מענך בהקדם לגבי דרכי פעולת משטרת ישראל בנושא.**

ובריכה,

יואב סגל
 מנכ"ל קשב